

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Tóth János.
 Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.
Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Képviselőség és kenyérkereset.

A közéleti erkölcsök elfajulásának egyik szembeszökő jelenségét látjuk abban a gyakran tapasztalt tényben, hogy az ország törvényhozásának tagjai a képviselőket kenyérkereseti célokra használják fel.

Természetes, hogy csak a szabadelvűpárt tagjai folytatják ezt a sáfarkodást, mert az ellenzéknek a képviselőiség nem nyithatja meg az állások és hivatalokhoz vezető utat. Vannak ugyan a műellenzékere elegendő, a kik a kormányfővel csendes üzletársági viszonyban élve, a képviselőiségből kitűnően jövedelmező üzletet csinálnak. A kormány titkos támogatásával a honatyaságot nagyszerűen hasznosítják a saját zsebéjük javára, de az ország házi vásárlókat ezt a nemét a sápok osztályába sorozzuk. Most azonban nem sápokról akarunk írni, hanem arról a szabadelvű virtusról, mely a képviselőiséget különböző kenyérkereseti források megszerzésére szereti kihasználni.

Alkalmat szolgáltat nekünk ezekre a megjegyzésekre a nyitrai választókerület képviselőjének az ügye, a kinek nevét most sűrűn emlegetik egy vidéki városban betöltendő körjegyzői hivatallal kapcsolatosan. Elnyeri-e a képviselő úr a

szóban forgó körjegyzői hivatalt, nem tudjuk, s ez reánk nézve csak annyiban bír fontossággal, a mennyiben az ő kinevezésével megüresedő nyitrai választókerületre szerény néppárti kandidációt bátran lennének bejelenteni, de az kétségtelen, hogy dr. Janits Imre ezidő szerint körjegyzői hivatalhoz akar jutni.

Nincs ebben a törekvésben magában semmi sem, a mit bárminő szempontból kifogásolni lehetne. Sőt azt mondjuk, senkinek semmi köze hozzá, hogy valaki milyen állásnak az elnyeréséért tesz lépéseket, csak legyen tisztességes a mód, melyet használ, legyenek tiszták az utak, melyeken célt érni igyekezik. Feltételezzük, hogy a jelen esetben a használt utak-módok a verseny tisztessége tekintetében nem hagynak hátra kívánni valót.

A jogosultságát egy ilyen állás-keresésnek még abból az erkölcsi és társadalmi szempontból is szívesen elismerjük, hogy egy családapa, egy nagyobb számú családnak a fentartója, ha hivatalra szorul, csak a családfői kötelesség legelemből követelésének tesz eleget, midőn állandó, biztos megélhetést nyújtó állás után jár. A képviselőiségre, mely a politikai élet esélyeitől függ, senki sem támaszkodhatik, az mától-holnapig tartó egzisztenciát nyújt, vagyonszerzésre csak

kevés embernek szolgáltat alkalmat, nyugdíjat nem biztosít. Nálunk még mindig csak olyan embernek való ez az állás, a kinek van miből élnie.

Az ellenzéken tényleg mind olyan ember van, a ki a képviselőiségtől független, biztos létezéssel bír. Hajdan, még a Deák-párt idejében, így volt ez a kormánypárton is. A kivételek ritkák voltak akkor és csak megerősítették azt a szabályt, hogy legyen előbb jó kenyere az embernek és csak azután iparkodjék képviselő lenni. A balközép fúziója után azonban Tisza Kálmán megtömté a szabadelvűpártot olyan egyénekkel, a kik azért akartak képviselők lenni, hogy élhessenek. Sokan ezek közül természetesen gyarapodásra is aspiráltak, a mi csak előmozdította a szabadelvűpártban az utilitarizmus kifejlődését.

Ez a gyakorlat egy igen kényelmes kormányzati rendszernek, a liberális párturalom abszolutizmusának vetette meg alapját és legjobb eszköze volt a Tiszaregime állandósításának. A mely párt sok függő emberből áll, azt nagyon könnyen lehet kormányozni és a kenyeret osztogató pártvezér személyéhez és politikájához odakapcsolni.

Ezért volt kedves Tiszának a vagyontalanok serege a szabadelvűpártban,

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Leo-ünnepélyek Nyitrán.

A katolikus egyház fejének, a világszerte ünnepelt XIII. Leo pápának tiszteletére, dicsőséges uralkodásának 25-ik évfordulója alkalmából, Nyitrán a múlt hét folyamán két helyen rendeztek fényes ünnepélyeket.

A nagyobb papnevelőintézet magyar egyházi-irodalmi iskolája hétfőn, az Immaculata ünnepén tartotta ragyogó díszgyűlését, melyen jelen volt Bende Imre püspök úr ő méltósága, a székeskáptalan teljes számmal a központi papság és a város világi katolikus előkelőségének színe-java.

Az intézet nagytermében a széksorokkal szemben, délszaki növények koszorújában XIII. Leo pápa olajfestményű képe volt kifüggesztve, míg az első széksorok közepét díszes hölgyközönség koszorúja ekesítette.

Az ünnepély Dusinszky Lipót székesegyházi karnagy fenséges emelkedésű Pápai Hymnusával vette kezdetét, melyet az intézet énekkara művészi szabatossággal adott elő. Majd előlépett a magyar egyházi-irodalmi iskola elnöke, Sztarinszky

Pál IV. é. növ. pap, és tartalmas, szépen megszerkesztett beszédben vázolta az ünnep jelentőségét, kiemelve XIII. Leo pápának a világegyház kormányzásában a társadalmi, a tudományos és hitéleti téren létesített halhatatlan alkotásait.

A hévvel és szónoki lendülettel előadott megnyitó beszéd után Eiselle Lajos I. é. hittanhallgató a korán elhunyt Komócsy József költőnek egyik remek Leo-ódáját szavalta el nemes pathoszszaival, a költeményen végig hullámozó mély érzések mesteri interpretációjával. A tárgysorozat IV-ik pontja, Bach-Gounod „Ave Maria” tenor- és hegedű-soloja, melynél Riszner Gyula, Hohos Ignác, Géczy János, Szülő Ernő és Biringer Rezső növendékek közreműködtek, az áhítat hangulatába ringatta az ünnepi érzelmeket, de különösen a zenekedvelőknek nyújtott ritka műélvezetet.

Az egyházi-irodalmi iskola jegyzőjének Duboss Gézának „Mátyás király és a Szentszék” című kor és jellemrajza, lebilincselő érdekességével, kerekded kidolgozásával olyan képét rajzolta meg nemzeti történelmünk egyik dicsőséges korszakának, melyben a közönség osztatlan tetszéssel gyönyörködött. A minden tekintetben sikerült értekezés után az intézeti ének és zenekar együttes

előadása következett. Kellernek „Ave maris stella” című darabját adták elő kitűnő összjátékkal, mely a zenei dallamosságot és az ének lágyágát zavartalan harmoniában egyesítette. Ezután ismét egy szavallatot hallottunk Bergendy István, I. éves hittanhallgatótól, a ki „Kard és kereszt” cím alatt Perényi István magas szárnyalású költeményét szavalta el lelkesen, szónoki közvetlenséggel, zamatos magyar kiejtéssel.

Még egyszer az énekkar lépett fel Abtnak „Sabbath-ünnep” darabjával s azután szót emelt a püspök úr ő méltósága és a nála megszóított kenetteljességgel intézett rövid, de nagyhatású beszédet a növendékekhez, buzdítván őket hivatászeretetre, szorgalmas önképzésre, és egyház fejéhez való tántoríthatatlan ragaszkodásra. A kegyes jószágú főpásztornak szívből fakadó szavaira a fellelkedett közönség zúgó éljenzéssel és tapsal adott visszhangot.

Az éljenzaj lecsillapodása után a zenekar rendezített Dusinszky Lipót jubileumi indulójára, melynek fülbemászó hangjai kitűnően szolgálták arra, hogy a remekül sikerült, felejthetetlenül szép ünnep emlékét a közönség lelkébe még jobban bemélyítsék.

kiknek természetesen nem a vagyontalanság volt a megrovandó hibájok, hanem az, hogy mindnyájan a pártvezérből akartak élni. És ő fenn is tartotta őket. Az igénytelenebbeket kielégítette kenyérrel és vízzel, a gourmandoknak azonban tudott kalácsot és pecsenyét adni. Így jött divatba a képviselőség, mint megélhetési mód és mint eszköze a kenyérkereseti források megszerzésének.

És ez az, a mi felett pálcát kell törnie mindenkinek, a ki az országgyűlési képviselőség rendeltetését elfogulatlanul bírálja meg. Ez a kitünő állás nem lehet eszköze a képviselő egyéni boldogulásának, mert nem a képviselők, hanem a nép érdekéért szerveztetik a törvényhozás, nem szabad a képviselőséget lealacsonyítani ellátási és elhelyezési intézménnyé, állás-közvetítő hivatallá, melynek előnyeit csak az elhelyezettek élvezik. Minden művelt és az alkotmányra érett nemzetnél a képviselőség az ország törvényhozásának egyik szerve, az alkotmányos joggyakorlat funkciójának tényezője, a közérdek előmozdításainak egyik eszköze. A ki nem ebből a célból keresi és nem erre a célra használja fel a mandátumot, az vét a képviselői megbízás lényeges rendeltetése ellen.

A nyitrai kerület képviselője, mikor a mandátumát kereste és megkapta, jól tudta, érezte, hogy a képviselőségnél meg nem állapodhatik, tudta, hogy az az ő közszolgálatának célja nem lehet, tudta, hogy egzisztenciájának biztosítása végett kénytelen lesz más állás után nézni. Ő tehát a képviselőséget csak eszköznek tekintette, melytől egyéni boldogulását remélte.

Pedig az egyéni boldogulás eszközei csak ezek lehetnek: tehetség, szorgalom és becsületes munkásság. A közállások, milyen első sorban a képviselőség, a közcélok szolgálatára vannak rendelve, de nem arra, hogy az egyéni boldogulás emeltyűi legyenek és — semmi egyéb.

A nyitrai róm. kath. főgimnázium e hó 7-én ünnepelt. A torna-terem ő Szentéje a pápa arcképével és gazdag viráglombozattal volt díszítve s oly szép számú közönség gyűlt egybe, milyen még alig hallgatta a gymnasiumnak tartalom és művészi kivitel szempontjából egyre emelkedő ünnepségeit.

Kétségtelenül a legjobb hatással volt az ifjuságra és a közönségre is méltóságos Bende Imre püspök úrnak kegyes megjelenése, kinek környezetében ott láttuk: Venczell Ferencz címz. püspököt, Dr. Bobok József püspöki hitbiztost, Gróf Batthyányi Vilmos dr., Nemcsék Ferenc és Mihálik József kanonokokat, Kutvaszer István c. kanonokot, Dr. Dúdek János kormányzót és a papság számos tagját. A világiak közül jelen voltak: Dr. Rudnay Sándor polgármester, Craus István, Dr. Thuróczy Karoly, Janits Imre stb. Az ülőhelyeket nagyjából az előkelő hölgyközönség foglalta el.

Pontban 5 órakor a zenekar megszólaltatta Höllrigl Ferencnek üdvöngzeit, melyekben a vatikáni fogadtatást reprodukálta igazán ünnepi tónusban. Az értelmes zenekép után Horvát Sándor címz. főigazgató meleg szavakban üdvözölte a főpásztort, hogy leghivebb nyája

A hírlapirodalom elfajulása.

A magyar hírlapirodalom termékei néhány év óta feltűnően szaporodnak. Az 1901-ik év elején 70 napi- és hetilap keletkezett az országban. A ki ebből a rendkívüli szaporodásból a közműveltség terjedésére következtetne, az nagyon téves felfogásban élne.

A közműveltség az országban mindenesetre emelkedőben van, kell is, hogy legyen, mert a kulturális tényezők működése mindig szélesebb körökre terjeszkedik ki, hatásuk is ennél fogva egyre általánosabb. A közműveltség ezen emelkedésével azonban nem áll arányban a hírlapirodalom termékeinek szaporodása, mely sokkal nagyobb a közműveltség igényeinél.

Vannak egészen jelentéktelen vidéki városok, melyekben 3—4 lap fogyasztja hetenkint a papírost és a nyomdafestéket. Olvasóinak száma alig haladja meg a százat, tartalmuk a fővárosi sajtóirodák kefelenyomatairól kerül a hasábjaira, elv, irány és szellem tekintetében vagy egészen színtelenek, vagy oly tarkak, mint a félművelt emberek szellemvilága, vagy egy konzorcium érdekszolgálatában állanak. Ezen utóbbi célból főképen a kozmopolitizmusnak faji érdekpolitikát űző emberei szeretnek hírlapokat alapítani.

A valamivel nagyobb és csak kissé jelentékenyebb városok már 5—6 hírlapnál alább nem adják. Ha meg már valamely város odáig küzdött fel magát, hogy egy nagyobb vidéknek a gócpontja lehet, akkor a hírlapirodalom fejlesztésében meg nem állapodik, a míg napilapot nem alapít. Azt persze az alapítók nem kutatják, van-e annak az iránynak és szellemnek, melyet lapjuk képvisel, talaja a közönség rétegeiben, a társadalmi élet szellemi és erkölcsi igényei teszik-e szükségessé a megindított hírlapot, mert ők a legtöbbször nem a társadalmi közművelődés érdekeinek, hanem önző egyéni céloknak akarnak szolgálatot tenni.

Anyagi haszon, egyéni aspirációk, személyi célok, kendőzött faji érdekek, melyekhez azonban a nemzeti érdekeknek semmi közük nincs, szerepelnek miat vezérlő indítóok ezen hírlapok megindításánál. Hogy mennyi kárt tesznek az ily hírlapok egyes emberek becsületében, az erkölcsi érzésben, de különösen a nemzeti közszellemben, az kiszámíthatatlan.

Az immoralis jellegű sajtóvállalkozásnak egyik undorító példája itt a szemünk előtt tűnt fel. Összeállott néhány ember, kik vagy személyes

ellenségei voltak az alispánnak, vagy ki nem elégitett egyéni aspirációktól vezetettek és lapot alapítottak, melynek más célja nem volt, mint az alispán megbuktatása. Erre a célra vas következetességgel törekedtek, de természetesen csak a gyanúsításban, a ráfogás és gorombáskodásban voltak és lehettek következetesek, mert támadásaiknak az igazság alapját megvetni nem tudták.

Ezen személyes jellegű hajsza közben a néppártra is öltöztették a nyelvöket, de ezzel csak felre akarták vezetni a liberális pártot és ott lent Budapesten az országos pártvezetőséget. Mi vagyunk Nyitramegyében a szabadelvűség zászlótartói, ezt akarták fülébe kiáltani a pártvezetőségeknek, a néppárt ellen erős harcot csak mi folytatunk. Nektek tehát pártvezetők, itt is, ott is, a mi oldalunkra kell állanotok.

A néppártnak természetesen nem árthattak a nyelvelésőkkel, sajtójuknak a mérge és a szennyje el nem hathatott azokba a körökbe, melyekből a néppárt erősségének szálai kiindulnak, de nekik erre az ámtásra szükségök volt, hogy önző céljaiknak a rútságát eltakarják.

Az egész merénylet nem tartott soká, a személyes piszkolódás céljából alapított lap csődöt mondott és eljutott végvonaglásának perceihez.

De még ki nem mult és már egy újabb sajtóterméknek a sajkája ereszkedik a közéletnek azon zavaros vizeire, melyekben a csődöt mondott lap gárdája lubickolt. Mondják, hogy a Felvidéki Hírlap című nyitrai sajtóújdonság, mely f. h. 14-én látott először napvilágot, egyenesen abból a célból keletkezett, hogy a Nyitramegyei Ellenőr alapítóit és fentartóit leleplezze. A szerkesztője ugyanis a Felvidéki Hírlapnak ugyanaz az ember, a ki azelőtt az Ellenőr hasábjain a rekkordgorombaságokat űzte. De mikor ezen ember felett a liberális békeség jegyében terelt idők járása megnehezült, kénytelen volt távozni a laptól.

Most mindazt, a mit még ki nem adott magából az Ellenőrnél, a Felvidéki Hírlapban fogja kiadni, de már nem az alispán, hanem előbbi gazdái ellen.

Ime itt vagyunk annál a pontnál, melyet példával akartunk illusztrálni. Magyarországon ez időszert a hírlapok alapításánál nem a társadalmi és nemzeti élet nagy szempontjai, nem a politikai és közgazdasági irányelvek érvényesülésének érdekei döntenek, hanem az egyéni törekvések önző, sokszor nemtelen céljai. És ez nálunk napirenden van.

hosszas éljenés és zajos tapsolás jutalmazta a hallgatóság részéről.

Kíváncsian várta a közönség a műsor többi részét is. Händel „Largójának“ vonómuksikája esendes, nyugodt volt s a szereplők bánulatos haladásáról tanuskodott. Az érzelmet már nagyobb hullámszásba hozta Zalán György VIII. o tanuló szavalata; Schönek Ferenc jubilaris ódájának melyen átérzett elszavalásával zengett dicsőítő himnuszt Leórl. Utána egy kedves kis deák lépett az emelvényre: Craus Pali. Hogy megörizze temperamentumának kissé szokatlan komolyságát, a nagy kótapapírossal elfődi arcát és aztán Lukáts Bela IV. o. t. harmoiunkísérete mellett, a kezdő ritka bátorságával énekelni kezdi Wagner „Alkony csillag“ c. nehéz dalát; kitartott hűségesen mindvégig, s csak azután surrant le az emelvényről — kézesókra a püspök úrhoz, ki megdicsérte bátor föllépéséért.

Három régi egyházi éneket hallgatott meg ezután a közönség; Roch Gyula, a köztiszteletnek örvendő tanár, kinek művészi játékát ismeri már közönségünk, adta azokat elő a mélabus tarogatón a vonós kar szabatos kiseretével. Űgyesen felett meg nehéz szerepének Kolos József növendék

között megjelenni kegyes volt; majd ügyes fordulattal az ünnep előrajzát adja s lelkes ünnepeyre hívja föl az ifjuságot; különösen mely benyomást tett a hallgatóságra beszédjének az a része, melyben magas lendülettel szölet a papárl, ki világraszóló gondjai közepette is *könnyezni* tud a lesújtottakkal.

Az ifjuság énekkara adta elő ezután Schubert himnuszt, mire az ünnepegy fénypontja Sarmaságh Géza alkalmi beszéde következett. Vázolta a korszellemet, mely XIII. Leo pápasága elején uralkodott: a tudomány meghasonlását a hittel, a szabadság küzdelmét a tekintelylyel, az anyagiás irányzat harcát az erkölcsesél, az államok ellenséges érzületet az egyházzal szemben: s elének állította azután XIII. Leót, ki az egyház hajóját a béke, a dicsőség kikötőjébe vezette. Mindezt nemes pathoszszaal, igazi szónoki hévvel mondotta el gymnasiumunk e nagy tudományu tanára felőránál tovább tartó beszédben, de a közönség nem fáradt ki, szívesen hallgatta volna ketanyui ideig is, hisz előadásában a tartalom igazsága versenyre kelt a nyelvezet szépségével, arany igazságok, szellemes ötletek, hasonlatok és ellentétek egymást váltották föl s így nemcsak az észet bilincselte le, hanem a szívet is magával ragadta; remek szónoklatát

Modern elméletek.

A mióta B. Eötvös József megírta „a XIX. század uralkodó eszméi“ című politikai böleleleti tanulmányát, közel fél század mult el.

Ez idő alatt nem találkozott lángelme, a ki az ezen idő lefolyta alatt uralkodó igaz, többé-kevésbé ephemer eszmék fölött böleselkedett volna.

És talán jól volt ez; és van is így. A politikai elhatározásokat mozgató eszmék oly rohamos változatokban kergetik egymást, hogy azok kritikai méltatására fordított idő alatt igen sokszor már is meghaladott állapotot képviselnek.

A divatos és sajnos kulturának csufolt ez idő szerinti lázas szellemi tevékenység oly ferde irányt vett, hogy a régi megállapodott, évszázadokon át bevált, mert örök igazságokat teljesen kikölkenteni akarja és meg akarja alapítani a szellemvilág rokkantjainak, nyomorékaiknak irányát a jelen század uralkodó eszméi gyanánt.

Az ugynevezett modern társadalom függetlenül minden erkölcsi szabálytól, minden vallásos disciplinától akarja élni világát, egyes egyedül irányadóul elismerve a már századok előtt esdődt mondott elméletet, mely az ember élet-irányítóul a kellemes, a hasznosat és élvezeteket fogadja el, természetesen minden egyesnek egyéni szempontjából; mert hiszen abszolút értékű kellemes, hasznos és élvezetes dolog nincs, nem létezik. Mindezen fogalmak csupán relatív értékkel bírnak.

Az emberek egy nagy része, anélkül, hogy a szó fogalmának helyes és jelentőségének valódi tudatával bírna, egyedül a divatos áram léghuzamos behatásának engedve, iszonyodik a „dogmától“.

Nem tudja miért?

De teszi, mert degenerált lelki élete, neurastenikai idegei ezt így megkívánják, s legfőképp, mert mások is csinálják.

A mai emberek nagy része meghasonlott a világgal, azért iszonyodik a lelki élet magasztosságától; utálja kimerült fizikumát az élvezeteket és mégis elmerül azokban; szeretne fölemelkedni a köznapiság színvonalán felül, de sívár lelke szarnyzegetően lehúzza a földre. Tépődik, kételkedik és vajmi gyakran kétségbeesve eldobja magát azt, ami miatt elkövetett mindent, saját életét.

Nem ismerik a boldogságot, melyet nyújt a sziklaszilárd hit az Istenben, az ő Fiában Jézusban; nem a megnyugvást keltő érzetet, melyet a túlvilági életben való hit adhat egyedül.

Független akar lenni az eszménytől és az értéktelen anyag rabja lesz. Hát nem paradoxon ez?

Szentséges Atyánk egyik újabb körlevelében gyönyörűen vázolja a vallástól függetlenített morál képét. S legújabbban Eger nagytudományú érseke egy tanulásban, tapasztalásban eltöltött hosszú élet után, 50 éves aloidzarságának jubileumára

pap is, ki Arany Jánosnak „Ráchel siralma“ c. allegoriáját szavalta Begáthy József VII. o. t. zongora kísérete mellett.

Az ének- és zenekar még egy-egy darabot adott elő s aztán a püspök úr szívből jövő szavakban kérte Isten áldását a közreműködőkre. De méltók is az elismerésre, hisz csak szorgos törekvés mellett volt lehetséges kifejezni ily sikerült ünnepély keretében azt a szellemet, melyet az intézetben magukba szívának. De elismerés és köszönet illeti a szép ünnep fáradságtalan rendezőit: Bellák Kamill énektanárt és Roch Gyula kegyesrendi áldozó-papot, ki az ének részeken kívül a műsor többi pontjait tanította be kiváló szakavatottsággal, sok türelemmel és nagy fáradsággal. Bucsuzól a zenekar erőteljes akkordjai mellett az összes szereplők a pápai himnuszt énekeltek oly lelkesedéssel, mely átragadt a hallgatóságra s végén már könybelábadt szemmel énekelte mindenki: Tartsd meg Isten, szent Atyánkat, Krisztusnak helytartóját!

kibocsátott főpásztori levelében avatott kézzel mutat reá a modern társadalmi élet eme fekélyeire.

„Rendszer alakul“ — úgymond — „s keretében megszületnek:

— törvényhozás hitszellel nélkül;

— becsület vallás nélkül;

— erkölcs dogma nélkül;

— filantropia szeretet nélkül;

és bölelelet a kinyilatkozás hite nélkül“.

Ahány mondat, annyi alapeszme kötetekre menő elmélkedéshez. Tömörebben még eddig nem olvastuk a jelen kor signaturájának jellemzését. De nem is láttuk határozatabban annak elitélését.

A nagynevű érsek eme szavai dörgő „memento“ a magyar nemzet vezetői részére.

Alapos contemplálás tárgyai az államférfiak lelkiismerete számára.

Hogy ezen rendszerek mire vezetnek, láttuk a multban, látjuk ma is mindennap és még sem akarunk rajta okulni.

A szabadság, egyenlőség, testvériség tana teljes képmutatásokban jelennek meg, mint a tényleges hatalom szabadalmi. Láttuk, milyen a szabadság, melynek nincs erkölcsi alapja; milyen az az egyenlőség, mely nem nyugszik felebaráti szereteten; és milyen a testvériség, mely nem indul ki vallásos meggyőződésből. Mindebben volt részünk Bánffy alatt legutóbb.

Most ezen ujkori morál Franciaországban dőzsöl.

Most minálunk valami kínos szünet, valami határozatlan vacillálás állott be, mely tétovázva tétlenségben találja fel fentartásának arkanunát.

Pedig igen helytelenül. Vagy! vagy!

Vagy vissza kell tértünk a vallás-erkölcs egyedül helyes és már kipróbált alapjához;

vagy pedig diestelenül bukunk bele a megbízhatlan különféle elméletek, igazabban eltévelyedések ingoványos talajába, aminthogy a történelem tanúsága szerint belebukott eddig valamennyi ilyenmű kísérlet, és bele fog bukni ezentúl is, mert nincs hatalom, csak ami az Istentől van, és mi sem állandó, csak az, a mi a lét örök forrásától: a Teremtőtől ered.

Vates.

Ujdonságok.

Nyitra-egyházmegyei hírek. Pápai András pruzsina plebános megkapta a kolosi plebániát. — Áthelyeztetek: Bezák József, predméri káplán, ideiglenes adminisztrátornak Pruzsinára; Pelikán Ádám káplán Nagy-Bossánból Novákra és Hamar Kálmán kolosi ideigl. adminisztrátor segédlelkésznek Nagy-Bossánba.

Személyi hírek. Dr. Kramolin Viktor vmfőispán e hó 9-én több napi tartózkodásra Budapestre utazott. Markhot Gyula alispán, ki szintén néhány napig Budapesten járt, e hó 8-án érkezett vissza.

Eljegyzések. Goecár János községi jegyző jegyet váltott Bacsa Jolán kisasszonnyal, Bacsa István nyitrai polgár kedves leányával. — Nyeső Endre, nyitrai jónevű fodrász, eljegyezte Reymann Margit kisasszonyt, Reymann Vencel nyitrai puskaműves bájos leányát.

Felolvasás a kath. körben. Vasárnap f. hó 14-én d. u. 4 órakor, amint már a mult számunkban is jeleztük, a kath. körben Konrád Ferenc főgimnáziumi tanár úr fog felolvasást tartani a „sajtóról“. Az édekesnek ígérkező felolvasást ének előzi meg, az egyházi zeneegylet pedig „Haidn“ egyik vonós négyesével fogja befejezni.

Elmarad a kalikóbál. A nyitrai szegénysegélyező keresztény nőegylet által 1903. évi január hó 10-ére tervezett kalikóbál, miután a megyeház természet ezen célra meg nem kaphatták, az elnökség elhalasztotta 1903. év május haváig, a mikor is az érdeklődő hölgyközönség e hó 8-án lefolyt tanácskozásának megállapodásai értelmében s egészen annak megfelelő jellegben lesz a bál valamely megfelelő nyári helyiségben megtartva.

A nyitrai katolikus kör vigalmi bizottságának kezdeményezése folytán alakult műkedvelői színi társaság a második műkedvelő színelőadást 1903-ik évi január 6-án, a 3-ik előadást január második felében, a 4-iket február elején adja; a már adott és adandó előadások tiszta jövedelme az oltáregylet, a keresztény nőegylet, a felvidéki m. k. egyesület és a helybeli elagott munkakeptelen kisiparosok közt fog egyenlő részben felosztatni. Jegyek Huszár István úr könyvkereskedésében jegyezhetők elő.

Jegyzőválasztás. A galgóczi járáshoz tartozó Felső-Zelle községben az egyedüli pályázó Cseh József választatott meg jegyzőnek.

Halálozás. Nezettei és boronkai Boronkay László vajki földbirtokos, Nyitra megye bizottsági tagja f. hó 7-én, reggeli 8¹/₂ órakor, élete 88-ik évében a haldokló szentségének apostoli áldás mellett való ájtatos felvétele után végelgyengülés következtében meghalt. A megboldogult hült tetemei folyó hó 9-én Vajkon a családi sírboltba örök nyugalomra helyezettek. A megboldogultól következő eletrajzi adatokat kaptuk Vajkról: Szülei nezettei és Boronkay János kir. tanácsos és Barsvármegye néhai alispánja és Baross Johanna. Középkorait Nagy-Szombatban, mint convictor végezte. Jogi tanulmányait befejezve, Barsvármegye kistapolcsányi járásában 2 éven át mint szolgabíró, s tiszteletbeli főszolgabíró, és három éven át ugyanezen vármegyének főpénztárnoka működött. Az 1848. év végén a főhadipénztárnoki tisztségéről lemondott, melyet csak nagy nehezen elfogadtak és azóta semmiféle hivatalt nem vállalt. Az 1853-ik évben házasságra lépett pereszlenyi Pereszlenyi Máriaival, a kivel majdnem 50 éven át a legodaadóbb hitvesi szeretetben és egyetértésben élt. Három gyermeke, két leány és egy fiu gyermeke volt, kiken ő a leggyöngédebb atyai szeretettel csüngött, miért is megmérhetetlen csapás volt reá nézve, mikor szeretett fia, a kiben nemcsak nevének, hanem vallásosságának és jellemének örökösét látta, három évvel megelőzte őt a halálban. Mintegy két éve szemfényét is elvesztette. De bár fájdalomtól sajgott a szíve, Isten akaratában való példás megnyugvással viselte e csapásokat. A megboldogult egész életében az anyaszentegyháznak hű fia volt. Ünnepek vasárnapokon a szent misét soha sem mulasztotta el; mindenkor, még akkorában is terden állva vett azon részt. Ugyis szintén példás pontossággal járult mindenkor a szentségekhez. Életének utolsó éveiben, mikor érezte, hogy ereje már fogytán, folyton készült a halálra. Gyakran és mély áhitattal járult a szentségekhez és könyörgött az Istenhez, hogy a halál hirtelen ne lépje meg. Isten meghallgatta hű szolgájának kérését. December 3-án testi ereje hirtelen megfogyott, hogy mozdulni sem bírt; de eszméletet és öntudatot nem veszítette el, míg a szentségekkel ellátatott, melyeket a megszokott áhitattal felvett. Csak ezek felvétele és Jézus nevének hangos segítségül hívása után veszítette el eszméletét, melyet többé nem nyert vissza. A megboldogult jótékonyt csak úgy szeretett gyakorolni, hogy mit tesz a jobb kez, ezt ne tudja a bal. Boszankodott, ha adományait az ujságokban közölték. Bárki fordult hozzá valódi szükségben és nyomorban, senkit sem utasított el, hanem szívesen segített. A vajki szegények kérelem nélkül is sokszor élveztek az ő jótékonyt. Szűkebb esztendőkből télen át vagy főzetett a szegényeknek, vagy lisztet és tüzelőfát osztogatott. A tűzkárok alkalmával mindenkor sietett segítségükre. A vajki templom egyedüli jótéveje volt a megboldogult és családja. Kétszer újra festette és gazdagon megaranyoztatta az oltárokat és szőszeket. Hogy a vajki templomba új orgona és egy nagyobb harang volt beszerezhető, nagyobb részt ő neki köszönhető. Két éve gyönyörű új Úrkoporsót ajándékozott a vajki templomnak. Lánya mindenkor nagy örömet szerettek neki, mikor megmutatták, milyen misemondó ruhát vagy egyéb szükséges dolgokat készítettek a vajki templomnak. A megboldogult az ő jótékonyt, szeretetreméltósága folytán mindenütt, a hol csak ismerték, nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendett, minek igaz volta mellett bizonyít az a valóban impozáns temetése, mely december 9-én véghez ment úgy az intelligens, mint a köznép nagy sokaságának részvételével. Örök világosság fényeskedjek neki!

Államosított megyei tisztviselők.

A pénzügyminiszter jan. 1-ével a következő megyei tisztviselőket államosította: Pazsiczky József főszámvevőt 3000 korona fizetéssel. Ottó Árpád

főpénztárost 2800 kor. Kozmovszky Ödön gyám-pénztárnokot 2600 kor. Géczy József tiszteletbeli főszámvevőt 2400 kor. Niki Ferenc pénztári ellenőrt 2300 kor. Kenézy Andor gyám-pénztári ellenőrt 2100 kor. Simonoványi György alszámvevőt 2200 kor. Zalka Ármán alszámvevőt 2000 kor. Winkler Kálmán gyám-pénztári könyvelőt 1400 kor. Ilvay Károly alszámvevőt 1500 kor. Reményi Károly alszámvevőt 1400 kor. évi törzsfizetéssel mint számvevőket, Kenézy Zoltán helyettesített alszámvevőt 1000 kor. Skarniczai Ambrus és Simunek Vencel számgyakornokokat 1000—1000 kor. törzsfizetéssel mint számgyakornokokat és Sztrányan András várm. díjnokot 900 kor törzsfizetéssel ugyanily minőségben ideiglenesen nevezte ki és valamennyit, Géczy József és Simunek Vencel kivételével, a pénzügyigazgatási számvevőséghez osztotta be, Géczy és Simunek pedig a helybeli m. kir. állampénztárhoz lettek beosztva. A kinevezett tisztviselők lakbér illetményei változatlanul maradnak.

Dr. Császka György, kalocsai érsek úr ő nagyméltósága szülőfaluja, Nyitra-Zerdahely szegény iskolás gyermekeinek felruháztatására 100 koronát volt kegyes adományozni.

A nyitrai és vidéki szegénysegélyező ker. nőgyűlés közzéteszi, hogy a szokasos újvi üdvözlések megváltására szolgáló aláírási ívek Huszár István könyvkereskedő üzletében és Tombor Kornél gyógyszerárban lettek. Az aláírandó jótékony célú adományok meg e hó 28-án fognak hirtelre nyugtáztatni.

Telefon a megyei kórházban. A belügyminiszter megegyezte, hogy a nyitrai vármegyei kórházban telefon rendeztessék be, a tervezet szerint a kórházi épületben 9 helyen fog távbeszélő készülék letisztulni. Az ügy véleményezés és költségmegállapítás végett a kórházi igazgatóságnak adatott ki.

Incompatibilis. A nyitrai frondőrök, miután lakatot kaptak szájukra, mely akadályozza, hogy az alispant ócsárolhassák, nem tagadhatják meg természetüket, tovább ócsárolnak — mást. Most, tíz év után észükbe jut, hogy a tanári állás a szerkesztéssel incompatibilis. — Elkéintve attól, hogy a vidéki kath. lapokat — csekély kivétellel — mind tanárok szerkesztik, például az „Esztergom”-nak az élén hét év óta, mióta létezik, éppen spirituális tanár, a nagy nevű dr. Prohászka Ottokár áll. Hogy is mondotta az alispán? — „*Összeállt egy kottéria botrányt hajhászni... Alapítanak egy hírlapot, a mely a támadást állandóan üzi oly piszkos modorban, hogy ebben a cloakáig lejt.*” Epp e napokban kaptuk a vármegyei hivatalosan ezt a meg-bélyegzést e kottériának — rajta van a hivatalos iktató szám, 40905. Ők is megkapták. — És mit csinálnak, ócsárolnak tovább, le egész a cloakáig. Egy paptanárt, a ki magyar községben tősgyökeres magyar nemes szülőktől született, hónapokon át mint pánszláv: becsmeréinek lapjokban. Ugyanazt a paptanárt, a kit a szabadelvű főispán ugyanakkor éppen a nemzetiségű mozgalom ellensúlyozására alakított szűkebb körű bizottság tagjává kinevez. — Sőt tovább mennek. Hízelgnek az egyházmegye főpásztorának és kéri, hogy ne töltsön el, hogy tanárok szerkeszték a lapot. — Hogy is mondja azt róluk a szabadelvű alispán fent idézett hivatalos szám alatt küldött beszédében? Igen találoan így ni: „*Egyik kezük megtömi tömjénnel, hogy a hatalmat, ha melegeknek előnyben sütkérezhetnek, egekig magasztalják, a másikba sarat ragadnak.*” Hat ezzel egy kicsit elkéstek, mert nekünk irányadó magas helyről veti es irásban kapott elismerés van birtokunkban, mely minden ketséget kizar, hogy működésünk nemcsak nem incompatibilis, de teljes dicséretet érdemel. Természetes, hogy szeretnek a szerkesztőséget kiemelni sarkából, hogy a lapot, mely oly nagy szála szemökben, megbuktathassák. Szerintök paptanarok egy hivatalos pártlapot nem szerkeszthetnek. Hat ezzel szemben kijelentjük, hogy mi hivatalos pártlap nem vagyunk és nem is voltunk soha. Mi a néppártot csak saját buzgóságunkból támogatjuk, és támogatni fogjuk mindaddig, míg az a keresztény elvek diadalaert küzdeni fog az országban. És ezt cselekedni nemcsak megfér a paptanarok állásával, hanem egyenesen kötelessége is azoknak.

A párbaj ellen. Alig volt még valamely párbajnak megrendítőbb hatása az ország közönségére, mint a szombathelyi Ernusz-Stieder-féle halálos kimenetelű páros viaskodásnak. Ennek verlést okozó hatása alatt a szombathelyi orvosok mozgalmat indítottak aziránt, hogy az orvosszövetség

közgyűlésén becsületszóval kötelezzék magukat arra, hogy ezentúl orvosi assistenciát párbajnál nem vállalnak el. Teljes elismerés illesse azokat a nemes szándékú férfiakat, a kik ezt a mozgalmat megindították, az orvosi karnak ilyen értelmű megállapodása a legalkalmasabb lenne arra, hogy a párbajozás ostoba szokása a társadalomból kiirtassék, de fájdalom, nem merjük reményleni, hogy az orvosi kar egyértelműleg ilyen megállapodásra jutna. Ebben a karban ugyanis túlnyomó többségben van az a bizonyos elem, melynek erkölcsi elvei felett a pénz uralkodik. A míg ebben a nagyhivatású karban százával és ezrével fognak hemzsegni azok, a kik materialisztikus életnézetek szerint igazodnak a kötelességek zsinórmértékének megszabásánál, addig mindig lesznek mindenre kapható orvosok. Meg pedig sokan lesznek ilyenek, azért a megindított mozgalmat, bármily nemes cél is az, gyakorlati eredményt nem várhatunk. Karolja fel a keresztény társadalom jobban a keresztény orvosokat, akkor ezeknek lesz elegendő számbeli és erkölcsi erejük arra, hogy hatáskörükben az inhumánus és erkölcsstelen közszokások és üzelmek elé gátat vessenek.

Adakozzunk a kicsinyeknek! Nyitra város, kath. elemi népiskoláit látogató szegény és árva gyermekek közt karácsony-estén kiosztandó ruhákra adakoztak: Bende Imre nyitrai püspök 50 kor., Bohunka Géza 10 kor., Metzger Ede 8 kor., Brozányi János 4 kor., Dr. Puchovszky Bálint 4 kor., Huszár István 3 kor., Tvrdy Valburga 2 kor., Morton József 2 kor., Veessera Árpád V. o. t. gy. i. 224 kor., Sztachó István V. o. t. gy. i. 23 kor., Belanyecz Endre VI. o. t. gy. i. 23 kor., Vlazuska Kornél V. o. t. gy. i. 166 kor., Járeb István V. o. t. gy. i. 06 kor., Roszner Lajos V. o. t. gy. i. 14 kor., Kvapil Rezső III. o. t. gy. i. 244 kor., Jenisz Ferenc III. o. t. gy. i. 248 kor., Zaboynik Endre III. o. t. gy. i. 26 kor., Péter József V. o. t. gy. i. 2 kor., Mercedes Antal II. A) o. t. gy. i. 20 kor., Seeber Dezső IV. o. t. gy. i. 5 kor., Zajcsák Ferenc III. o. t. gy. i. 06 kor., Szilágyi László III. o. t. gy. i. 23 kor., Schultz Zoltán III. o. t. gy. i. 1016 kor., Pucsny Rezső III. o. t. gy. i. 620 kor., Zuber Károly III. o. t. gy. i. 370 kor., Katócz Oszkár IV. o. t. gy. i. 1120 kor., Arthold Emil III. o. t. gy. i. 660 kor., Pekár Géza III. o. t. gy. i. 910 kor., Fratrius Jenő III. o. t. gy. i. 450 kor., Fingerhut Ferenc III. o. t. gy. i. 170 kor., Uhercsik László III. o. t. gy. i. 2 kor., Berger Rezső III. o. t. gy. i. 346 kor., Arthold Oszkár III. o. t. gy. i. 450 kor., Szilva Ferenc III. o. t. gy. i. 330 kor., Szabó Imre III. o. t. gy. i. 750 kor., Mazóly Béla II. A) o. t. gy. i. 1260 kor., Kósa Ferenc II. A) o. t. gy. i. 9 kor., Berek Imre IV. o. t. gy. i. 440 kor., Czizány Imre IV. o. t. gy. i. 3080 kor., Kósa Gyula I. B) o. t. gy. i. 7 kor., Várkonyi Nándor I. B) o. t. gy. i. 1075 kor., Rasskó Károly I. B) o. t. gy. i. 10 kor., Kertész Árpád I. B) o. t. gy. i. 430 kor., Herberth Béla I. B) o. t. gy. i. 21 kor., Spanyol Jenő I. B) o. t. gy. i. 880 kor., Glosz Lipót 4 kor., Bieliczky Imre IV. o. t. gy. i. 950 kor., Rédeky La os IV. o. t. gy. i. 16 kor., Saffár Cornel IV. o. t. gy. i. 12 kor., Tuna József II. A) o. t. gy. i. 634 kor., Markovics Sándor II. A) o. t. gy. i. 6 kor., Hólek Imre II. A) o. t. gy. i. 4 kor., Hólek István István IV. o. t. gy. i. 6 kor., Biringer Károly II. A) o. t. gy. i. 20 kor., Tornóczy Lajos IV. o. t. gy. i. 520 kor., Köck László IV. o. t. gy. i. 160 kor., Czuczor Antal IV. o. t. gy. i. 080 kor., Steiner Béla IV. o. t. gy. i. 301 kor., Passzovszky Károly IV. o. t. gy. i. 860 kor., Reidner József V. o. t. gy. i. 4 kor., Mattyasovszky Ágoston IV. o. t. gy. i. 1232 kor., Simkó János IV. o. t. gy. i. 620 kor., Endrődy László III. A) o. t. gy. i. 220 kor., Linksz Imre IV. o. t. gy. i. 240 kor., Beznák Dezső IV. o. t. gy. i. 1170 kor.

Tömeges biztosítás a Munkaspénztárban. Azok a nemes szívű földbirtokok, akik oly szép példát adtak cselédeknek az Országos Gazdasági Munkás és Cselédszegély-pénztárba való beiratása által, egyre nagyobb számú követőkre találunk. A napokban Haáder György Pestmegyei földbirtokos iratta be a pénztárba cselédeit, most pedig Gróf Almásy Dénes egyszerre 167 cselédjét biztosította a munkaspénztárnál.

A tél költészete. A télnek is van költészete, a zimankós idő is megtermi a maga flóráját. Külső ablakokra szeszélyesen egymásba font pafrány-ágakat rajzol, festői elrendezésű palmalevelek, hajszálnyi kocsánok függő apró szikravirág terjeszkedik az üvegtáblán. Tudja Isten, honnan veszi o mintát hozzá! — A szegény embernek, a ki nem bír fűteni, még a belső ablakot is felicemázza virágokkal mintha mondani akarná: Nesze fiam, kárpótlásul a didergéssert, olyan lombozattal festem ki a táblát, a melynél megszégyenül a legmerészebb fantázia is. A templom előcsarnokának szokott lakója, a kol-dus is bemenekül bellebb az Isten házába a hideg elől s a szentelt víztartó alatt kúporodik össze. Kedvesebb neki a meleg, mint az alamizsna, a könyörületet sziv ott is megtalálja. A telefon vékony sodronyát közel vastagságra dagasztja a ráakodott zuzmára, az ablak alatt levő akác-fák száraz ágaira az éj hidege bolyhos fehér fűrtöket lehelt, melyek szebbek, ragyogóbbak, mint az akácfa illatos májusi virága. Olyan, mint a karácsonyfa csillogó vatta-diszitménye. Tejfehér az

egész fa, nem zavarja a levélzöldje, akárcsak a virágzó kökénybokor kora tavasszal. De minél jobban esodálom a jatszi természet pajzán kedvességét ablakomon, minél inkább bímolom az ágakra pazarul tapált fehér bóbítákat, annál jobban szorul el szívem, hogy vannak didergő emberek, kiknek szegénysége nem engedi meg, hogy elolvadjon ablakjuk jégvirága, kiknek szemét elhomályosítja a nyomor, és nem láthatják a bolyhos zuzmára bóbítákat, a kik a lét küzdelmében nem élvezhetik a tél költészete!

A parlamenti időrablás. Széll Kálmán az ő paktumos taktikájával sikerült megszerelni a Kossuth-párt obstrukcióját, még pedig olyan áron, melyből az országnak egy fabatka haszna sem lesz. Liberális forrás szerint ugyanis a pártvezér, Kossuth Ferenc a következő feltételek alatt kötött paktumot Széll Kálmánnal: Meg lesz a karácsonyi szünet, a kormány ebben az esztendőben nem fogja tárgyalatni a katonai javaslatokat, a civilistára vonatkozó javaslat, még ha törvényerőre emelkedik is, nem fog erre az esztendőre visszaható erővel bírni. Ez a paktum. Ezzel szemben bizonyos, hogy a kormány a rendes karácsonyi szünetet soha sem szándékozik meg nem adni, mert maga is alig várja azt a szünetet, a katonai javaslatokat sem kívánta éppen ebben az esztendőben letárgyalatni, a civilistára vonatkozó javaslatnak pedig azon intézkedéséhez, hogy az erre az esztendőre visszaható erővel bírjon, nem ragaszkodott. Mindezeket a „víványokat” tehát el lehetett volna érni obstrukció nélkül is, s így a Kossuth-pártnak hat hétig tartó obstrukcióját olyan időrablás volt, melynek csak a könnyelműsége nagyobb a képtelenségénél. Mennyivel hasznosabb vizsgálatot tett ezen idő alatt a néppárt, mely a bizottságokban szorgalmasan dolgozva és agítva sok údvös eszmét pendített meg, megjavítandó sőt kivándorlási és az új perrendtartási javaslatokat s a két éves katonai szolgálat érdekében oly eredményes akciót fejtett ki, hogy a kormány kénytelen volt ezen nagy horderejű követelésnek olvi helyes-ségét elismerai s az ily irányú reform előkészítését kilátásba helyezni.

Baleset a jégen. Szántó Jakab nyitrai polgáriskolai igazgatónak Blanka nevű 16 éves leánya, mint részvettel értesülünk, e hó 8-án az Arnold-fele jégpályán kocsolyázás közben elesett, agyrázkódást szenvedett. A sérültet eszméletlen állapotban hirtőn szállították szülei lakására.

Gyilkosság. Pruszkát most nagy izgatottságban tartja egy, a mult szombaton ott elkövetett gyilkosság. Egy Belesik nevű molnárt, ki a kocsmból haza fele indult, ismeretlen vöröskői lakosok meggyilkoltak. Belesik állítólag a kocsmban aranyokat mutogatott az embereknek, melyeket a választáskor kapott, s ez annyira felingerelte társait, hogy utközben megölték és kirabolták.

Az 1903 évi rendes esküdtek: (Folytatás.) Skoluda János Csejthe, Skoluda Rezső Nyitra Németi, Skrinar Gusztáv Vagujhely, Sonnenfeld Samu Bucsány, Steiner Albert Galgócz, Steiner Samu Merőcze, Dr. Steinhübl György Német-Próna, Stern Mór Érsekújvár, Stern Simon Galgócz, Stux Armin Érsekújvár, Subert István Szeicz, Szalvendy Lipót Nyitra, Szandner Ernő Románfalva, Szarka Mihály Moesonok, Szentgyörgyi József Csornok, Szoidl Ignác Érsekújvár, Szecsy Ferenc Nyitra, Dr. Szilárd Simon Galgócz, Silberstein Adolf Nyitra, Szinger Mór Nyitra, Sziranyi Géza Czabaj, Szivicska Ágost Banka, Szlamka János N.-Tapolcsány, Szkurszky Pál Tardoskéd, Szlezák János Radosócz, Szold Lajos Bajmocska, Szteszkal Lukács Nyitra, Sztudinka Ede Alsó-Vasárd, Szunyogh Róth Vilmos Alsó-Zella, Dr. Szvaty Pál Szeicz, Tarnóczy Kázmér Laszkár, Tauszig Ignác Nyitra, Toman Rezső N.-Tapolcsány, Ifj. Tomascsek János Nyitra, Tonek Gyula Vagujhely, Tompa Arthur Tardoskéd, Dr. Teller David Érsekújvár, Tóth Béla Tavarok, Traovszky János Szeicz, Trunkál Antal Galgócz, Uhlik József Verbó, Uzeitig József Nyitra, Vagács János N.-Tapolcsány, Vagyon István Szeicz, Vályi József Érsekújvár, Varinszky János Érsekújvár, Varga György Radosna, Vass Mór Nyitra, Veczkó Béla Érsekújvár, Velesy Géza Janó-falu, Verő Sándor Nyitra, Vlaszaty János Komjath, Völgyi Márton Szeicz, Vragassy Jenő Zavada, Waller József Galgócz, Weinberger Jakab Galgócz, Weisz Sándor Érsekújvár, Weisz Zsigmond Assakürth, Wertheimer Ignác Galgócz, Wertheimer Miksa Kaman-falu, Wiener Bernat Katz, Winter Zsigmond Érsekújvár, Wollner Jakab Verbócz, Wunder Ágoston Privigye, Zelinka János Vajk, Zerdahelyi Béla Ny.-Zerdahely, Zhorella Gyula Nagy-Tapolcsány, Zhorella Károly N.-Tapolcsány.

Helyettes-esküdtel: (Valamennyien Nyitráról.)
Bacsk Sándor, Bacsa János, Bacsa István, Babóthy Olivér, Bartha János, Belák Károly, Berzse Domonkos, Boróczy Márton, Boxhorn Vilmos, Ifj. Braun Mór, Crausz István, Csernyák József, Dusinszky Lipót, Engel Mihály, Ernst Alajos, Felsner Jónás, Fischhof József, Frankl Zsigmond, Fuchs Zsigmond, Gabmeyer Miklós, Glück Ármin, Goldbach József, Grünfeld Náthán, Guttman Izidor, Halecius Alajos, Halmi János, Hanusz Antal, Dr. Havas Ármin, Herverth János, Hirsch Henrik, Hirschfeld Hermann, Hoff Izidór, Dr. Jelinek Miksa, Juhari Károly, Juhász Sándor, Khon Rezső, Kolecányi István, Ifj. Köek Antal, Krámer Mór, Kramer Sándor, Kubinyi Endre, Dr. Kürth David, Líka János, Merkader Antal, Messinger Miksa, Mész Sándor, Neugebauer Nándor, Neumann József, Nyulassy Sándor, Offenberger Samu, Ott András, Pagács Pál, Palásty Ernő, Palkó Ernő, Pécs Ferenc, Pollák Izidor, Pollák Mór, Raskovics Pál, Ifj. Reymann Vencel, Rippa József, Rouchetty József, Ruscsák Aladár, Salvender Sándor, Sándor Pál, Sarlay Ádám, Scherk Kálmán, Schiller Henrik, Schönfeld Salamon, Seeber Vince, Sefcsik Antal, Stefkovics Alajos, Steiner Mór, Ifj. Strehammer Antal, Sulgan András, Szurmay József, Toifel József, Tombor Kornél, Venczell János, Wutzay Miklós és Zobel Gyula.

Petroleum források Turzófalván.

Turzófalva község „Kornya” nevű völgyében még 1899. december hónap óta gőznek igénybe vételével naphtát keresnek. A megkezdett első furásnál körülbelül 160 méter mélységben bukkantak ugyan naphtára, amely azonban oly csekély mennyiségben (3 petroleumos barell hordócska) mutatkozott, hogy ki nem fizetődött ezen talált naphta-érnél megállapodni, hogy tovább szivattyúzzák, hanem furtak tovább egész 700 méter mélységre, anélkül azonban, hogy naphtára egyszer is bukkantak volna. Miután a geológusok állítása szerint 700 méternél mélyebbre naphtát találni lehetetlen, f. é. szeptember hónapban hozzáfogtak egy másik lyuk furásához, amely az előbbi 700 métertől körülbelül 50 méter távolságban fekszik a szomszéd nagyobb hegynék lábánál. Itt ezen második lyukban körülbelül 150 méter mélységben ismét rábukkantak naphtára és pedig már nagyobb mennyiségben, mint az előbbinél, amennyiben az első napokban november 12-től 12—16 petroleumos barell hordócskát szivattyúztak. Amint kezdetben elég szép mennyiségben találtak naphtát, éppen úgy csökken most, amidőn mélyebbre mennek a földbe, mert most vannak napok, hogy nem találnak absolute semmit vagy csak 1—2 hordóval. November 12-től mai napig (dec. 5.) találtak körülbelül 70 hordót. Az itteni furást vezető alkalmazott, a kinek ez ügyben nagy praxisa van, mondja, hogy itt kell valahol petroleumnak lennie, mert elárulja ezt nemcsak a hegység fekvése, hanem a talajban levő és a furás alatt talált kő és agyagréteg. Ezen második furásnál csak 600 méterre mennek és ha itt sem találnak, akkor átmennek a mostani furólyukkal szemközt levő és keletnek fekvő hegy lábához és ott biztosan reménylik, hogy naphtára találnak. A furásnál, két itteni parasztot kivéve, csupa lengyeleket, mint ez ügyben jártas munkásokat alkalmaznak. Ebben áll az egész turzófalvi petroleum ügy, adná a jó Isten, hogy találnának tényleg nagy petroleumos medencéire, hogy ne kelljen azt szivattyúzni, hanem hogy önmagától 100 méternyi magasságra fellövelljen, hogy így szegény nyomorgó és jobb sorsra méltó jó hűveinknek jó keresetforrása legyen, hogy így ne volna kénytelen idegen országba kimenve otthon hagyott övéit eltartani és már elviselhetetlenné vált fizetési kötelezettségeit könnyebben eszközölhesse.

Vasárnap délután. Képek a falu világból. Öt elbeszélés. A magyar nép számára, írta: **Helvey Lajos.** Az elbeszélések címe: I. Ünneprontók. II. Pál fordulása. III. A dicsértessék volt. IV. A főkirály. V. Vasárnap délután. Pompás karácsonyi ajándék. A keresztény magyar nép, valamint annak igaz barátai: a papok, tanítók, katolikus egyesületek, keresztény szövetkezetek jóindulatába ajánljuk. A könyv ára postai bérmentes küldéssel 1 korona. Megrendelési cím: Dr. Helvey Lajos, Budapest VIII., Szentkirályi-utca 28a. Alkotmány kiadóhivatala. A könyv 120 oldalra terjed és december 15-én küldetik szét.

Nyitraváros vásárai 1903. évben a következő napokon fognak megtartatni. (Első nap állatvásár, második nap kirakóvásár.) Január 9-én pénteken és 12-én hétfőn, — március 13-án pénteken és 16-án hétfőn, — április 6-án hétfőn

és 9-én csütörtökön. — május 15-én pénteken és 18-án hétfőn, — július 3-án pénteken és 6-án hétfőn, — augusztus 7-én pénteken és 10-én hétfőn, — szeptember 25-én pénteken és 28-án hétfőn, — október 16-án pénteken és 19-én hétfőn, — december 18-án pénteken és 21-én hétfőn.

Tisztelt olvasóinkat figyelmeztetjük **Hanns Konrád** óragyár és kiviteli házára, Brúx Csehország és ajánljuk a nevezett cég által előállított órákat, melyeknek jóságát különböző arany és ezüst érmek, valamint a császári sas adományozása eléggé igazolja. A cég, mely úgy bel, mint külföldön elismert jó hírnévnek örvendő, csakis a cs. és kir. főhivatal által megvizsgált arany és ezüst órákat boesát áruba és írásbeli kötelezettséget vállal úgy az arany és ezüst órák valódiságáért, valamint azok pontos járásáért gazdagon illusztrált árjegyzék bárkinek bérmentesen megküldetik. (Lásd a hirdetést.)

Karácsonyi értesítés. Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a „Steiner Ignác és Fia” cég egész áru-raktárát átvettük és a mai naptól fogva **dús választékú vászon, szőnyeg és különböző divat cikkel** együtt, mely igen kedvező alkalmi vételkekből származik, a Steiner-féle üzletben eladásra kerül. Eneffogva a n. é. közönségnek melegen ajánljuk ezen nem mindig kínálkozó alkalmat, kitűnő minőségű árut beszerezni, teljes mértékben kihasználni, és kérjük b. pártfogását. — A „Linoleum”-raktár is ebben a helyiségben van. Teljes tisztelettel **Krausz Vilmos és társa.**

CSARNOK.

Adatok a nyitra-városi plebániák történetéhez.

Írta: **Vagner József.**
(Folytatás.)

53. 1872—1875. **Vagner József,** előbb kispapponyi lelkész és 1871. óta tiszteletbeli kanonok, ki 1875-ik évi szeptember 30-án valóságos kanonoki stallumba lett beigtatva.

54. 1876—1898. **Nécsey Endre.** Született Oszlányban, Bars megyében 1832-ik évi augusztus 23-án. A bölcséletet Nyitrán, a teológiát pedig a budapesti központi papnöveldeben tanulta és 1856-ban aldozárrá szenteltetett. Egyházi pályáját, mint segédlelkész Pogrányban kezdette, onnan azonban már néhány hét múlva, 1856-ik évi november hó első felében hasonló minőségben Nyitrára küldetett, hol majdnem 8 évig buzgón munkálkodott. 1864-ben a nyitrai székes káptalan a megüresedett nyitra-szucsányi plebánia javadalmra mutatta be. 1866-ban az ugyanazon kegyurasághoz tartozó szkaecányi, 1876-ik évi január hóban pedig a nyitravárosi plebániát kapta meg, melynek birtokába ugyanazon év február 28-án lett beigtatva. 1884-ben kerületi alesperessé, 1893-ban szent-széki ülnökké, 1895-ben pesti új-hegyről címzett préposttá, végre 1898-ban több mint 22 évi fáradhatlan munkálkodás után kanonokká nevezetett ki. A kath. népiskolai tanügy felvirágoztatása volt nemes törekvéseinek egyik legkedveltebb tárgya, és leginkább lankadai nem tudó kitarasztásának, éveken át ismételt kérétei-, jelentései- és sürgetéseinek köszönhető, hogy az ódon, alacsony, a kor igényeinek s az iskola-kötelesek számának meg nem felelő román kath. népiskola helyén ma, nem ugyan palotaszertű, de díszes és célszerűen berendezett épületet látunk. A nyugalmasabb életet, melyet a káptalan kebelében elérni remélt, csak nagyon rövid ideig élvezhette; mert 1899-ik évi októberben kinos betegségbe esett, mely életének 1900-ik évi jan. 12-én véget vetett. (Nyitramegyei Szemle 1900. 2-ik szám.)

55. 1898—1902. **Zongor József.** Született Nyitrán 1951-ben. A hittudományokat Budapesten elvégezván, 1874-ben felszenteltetett, és négy évig, mint csapori segédlelkész működött. 1878-ban a nyitrai főgymnasiumhoz a magyar és német nyelv és irodalom tanárává nevezetett ki, s a tanári oklevelet a budapesti egyetemen rövid idő alatt megszerelvén, e tantárgyakat 20 évig legszebb

reménnyel alta elő. A b. e. Paluzgay Inre püspök által alapított kis seminarium megnyitása után a növendékek tanulmányi felügyelője lett. 1895-ben méltóságos és főt. Bende Imre püspök úr a páli sz. Vincéről nevezett irgalmas testvérek intézetében megnyitott polgári leányiskola igazgatásával bízta meg, mely már a következő tanévben felső leányiskolává változott át. E tágas körű foglalkozás túlhaladta nem ugyan szellemi képességét és törhetlen munkakedvét, hanem gyenge testi szervezetét; azért 1898-ban a megüresedett alsóvárosi plebániára pályázott s azt meg is nyerte a kerületi alesperesség- és tanfelügyelőséggel együtt. Azonban megrendült egészsége nem sokára véget vetett működésének, mert már az 1900-ik év nyárhétében szélhűdés érte, melynek súlyos következményeitől csak a halál szabadította meg 1902-ik évi június 11-én. Irodalmi dolgozataiból csak három értekezése jelent meg a főgimnázium 1879., 1882. és 1883. évi Értesítőjében, s a felső leányiskola megnyitásakor mondott ünnepi beszéde ugyanazon tanintézet 1896—7-ik évi Értesítőjében. Kéziratban maradt (az egyházmegyei könyvtárban) Roskoványi Ágoston negyven éves püspöki jubileuma alkalmával mondott latin beszéde és ugyanazon nyelven írt alagájja, egy a gymnasiumi önképzőkör és a kis seminarium növendékei munkálatait magában foglaló diszalumban. (Nyitramegyei Szemle 1902. 24. sz. Magyar Sion. 1890. 359. l.)

56. 1902. — **Biringjer Adám,** született 1839. évben, a hittudományokat a budapesti egyetemen és Nyitrán hallgatta. 1862-ik évben áldozópappá szenteltetvén, előbb Várnán, 1863-ban pedig Nyitrán, mint segédlelkész működött; ugyanazon évben nyitrai főgymnasiumi tanárrá, 1873-ban kolosi plebánosá, 1898-ban helyettes alesperessé, 1899. évben tiszti. kanonokká és szentszéki ülnökké, 1902-ben nyitrai plebánosá és kerületi alesperessé nevezetett ki.

Segédlelkészek.

1. 1665. körül **Kosztka István.** Született Pruzsinán Trencsénmegyében; a bölcséletet és teológiát Nagyszombatban tanulta és 1659-ik évben bölcsélet-tudorrá avattatott. Pappá szenteltetése után egy ideig nyitravárosi segédlelkész volt. 1667-ben a teplicai plebánia javadalmában találjuk; 1672. óta pedig, mint a zsolnai hívek lelki vezére működött ugyanazon évben tiszteletbeli- és 1685-ik évben rezidens kanonokká nevezetett ki. Utóbb éneklo kanonok, püspöki helynök és vál. tribunici püspök lett. Halálának éve ismeretlen, de az 1696-ik éven túl többé nem említették. (Bővebb életrajzat I. Adalékok 253—255. l.)

2. 1694. **Prileszky Miklós,** a plebánosok között.

3. 1696. **Zorger Márton,** mikor jött Nyitrára ismeretlen; de a jelzett évben ott mint segédlelkész munkálkodott, és október végén szalakuszi plebánosá lett. (Nyitrai kereszteltetek anyakönyve. — Kocsner id. h.)

4. 1725. **Ujlaky György.** Született 1702-ik évi február 4-én Ujlakon, Nyitramegyében. Felszenteltetése után előbb nyitrai segédlelkész, az után pedig székesegyházi karkáplán volt, és mint ilyen kapta meg 1731-ik évben a pogrányi plebániát. Ottani működéséről a gróf Erdődy László püspök rendeletére 1732-ik évben megtartott Visitatióban ezeket olvassuk: „Regit hanc parochiam uno anno, in exequendo suo munere pastoralis sedulus, plebem catechisans, sine querela vitam suam pie et exemplariter ducens, omnia sua exacte faciens.” 1733-ik évben püspöki titkárrá, 1736-ban tiszteletbeli, 1738-ban pedig valóságos kanonokká nevezetett ki; apostoli főjegyző is volt. Meghalt 1753. február 13-án. (Adalékok 314. l.)

5. 1732—1836. **Tar László,** a hittudományokat mint a Pázmány-intézet növendéke hallgatta, és az akkoriban az intézet előjárói ellen

néhány fegyelmzetlen növendék által kezdett és kívülről is szított sajnós tünetekben szintén részt vett¹. Az áldozári rend felvétele után 1732. évben a nyitra-városi plebániára mint segédlelkész küldetett és innen az esztergomi főmegye kötelekébe felvételén, 1736-ik évben dömösi plebánossá nevezetett ki. Meghalt ugyanott 1761. (Némethy, Series Paroch. 950. l.)

6. 1740. **Kolbay István**. Egyik könyvében, mely jelenleg az illavai plebánia tulajdona, sajátkezűleg feljegyezte, hogy papi működését, mint nyitrai káplán kezdette. Az év ugyan nincsen megjelölve, valamint az sem, mikor távozott innen a zay-ugróci plebániára. Minthogy azonban közvetlen elődje Zay-Ugrócon, Balázsovics Miklós 1740-ben ment át a turzófalvi javadalomra, biztosra vehető, hogy nyitrai káplánkodása 1740-re esik. Meghalt, mint tiszteletbeli kanonok és illavai plebános 1776-ik évi május 3-án. (Dr. Chorényi József. Az illavai plebánia története. Nyitr. Szemle 1898. 21. sz.)

7. 1740—1741. **Vida Imre**, született 1715-ben. Áldozópappá szentelte Szőrenyi László, szerémi püspök 1740. július 3-án. Papi pályáját szintén mint nyitrai segédlelkész kezdette, és innen a drietomai plebánia-javadalomra távozott, hol már 1743. december 1-én ragadtatott ki az elők sorából. (Series Functionum Eppalium. — Necrologium.)

8. 1745. **Dubniczky István**. A kereszteltek anyakönyvét említett évben ő vezette s az első bejegyzésnél odairta: sub Capellanatu St. D. 1746-ban schávniki plebános lett, hol 1757. február 26-án 38 éves korában halt meg. (Necrolog.)

9. 1747. **Balabás Ferenc**, a plebánosok névsorában.

10. 1754—1755. **Prileszky Béla**. A főnöke, Vály Pál plebános ellen a nyitrai szent-szék előtt megindított per idején, mint plebános-helyettes működött. (Életrajzát l. Adalékok 328. és Kocsner. Nyitr. Szemle 1895.)

11. 1758. **Csonka János**, mint nyitrai segédlelkész kapta meg ugyanazon évben a koloni plebánia-javadalmat, s ott 1791. ápril 21-én bekövetkezett haláláig működött. (Necrologium.)

12. 1762. **Fedora Endre**, nyitrai káplánból lett 1763-ban misseni plebános; honnan 1765-ik Frivaldra, 1770-ben pedig Domanissra ment át. Meghalt 1801. október 10-én. (Successio Par. — Necrologium.)

13. 1765—1771. **Balabás György**, 1740-ben született. Tanulmányait a nagyszombati egyetemes papnevelő intézetben dicsérettel befejezve, mint nyitrai segédlelkész kezdte meg papi pályáját. Gusztinyi János püspök 1767-ik évi Visitationja ekképen jellemzi: „G. B. linguae hungaricae et slavicae gnarus, in tertium annum in hac statione zelose deservit, vita inculcata et moribus ecclesiastico dignis.“ 1771-ben berencsi plebánossá lett kinevezve, hol 1783. június 1-én halt meg. (Successio. — Necrologium.)

14. 1775—1778. **Haskó István**, született 1748-ban, áldozópap lett 1774-ben. — 1778-ik évben pogrányi, 1784-ben szalakuszi, 1791-ben mecsonoki plebános. 1821-ben lemondott javadalmáról. 1824-ik évben, mint nyugdíjas áldozár, Szolcsánban végezte aranymiséjét. Meghalt ugyanott 1831. ápril 17-én. (Kocsner id. h. — Necrologium.)

(Folytatjuk.)

¹ Czeizel Gábor praelatus-kanonok úr szives közlése. Az említett mozgalmakra vonatkozólag v. ö. Kollányi Ferenc „Régi históriák a Pazmaneumból“ című értekezését. Magyar Sion. 1892. 334—354. l.

Sajtóköiba. A plebánosok névsorában 45. sz. alatt Závodi Szalazy helyett Závody szalazi Ferenc.

TELEFON.

D. Gy. Zákopce. A hozzánk beküldött tanítógyűlést készséggel hoztuk volna, ha K. L. mindjárt a bevezetésben el nem árulja, hogy a gyűlés szeptember 30-án volt. Szeptember 30-án tartott gyűlésekről lapunk október 5-én referálhatott volna, de nem december 14-én. Mások siessenek.

Karácsonyi ajándéku

alkalmas, izléses kivitelű és dús választékú **dísz-tárgyak**, valamint egyes **asztalos- és kárpitos-butordarabok** remek kivitelben; azonkívül nagy választékban és olcsón **fa-, vas- és kárpitos-butorok** kaphatók. Utóbbiak saját műhelyemben állítottak elő.

Frankl Zsigmond

butorkereskedése Nyitrán.

Egy jó házból való fiú kárpitos-tanoncnak felvétetik.

A legfinomabb egyiptomi és francia cigaretta-hüvelyek

Tóth Vilmos-utca 31. szám alatti cigaretta-hüvelygyárban kaphatók.

Egyes doboz (1000 db) ára 16 fill. 1000 db szivarszopka ára 70 fill.

Viszont elárúsítók és a katonaság megfelelő jutalékban részesülnek.

Kiváló tisztelettel

Faith Zsigmond.

„Védjegy.“

A római, ostendei, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel, díszkeresztrel és díszoklevéllel kitüntetve.

FERENCZ

pálinka (sósorszesz)

Vértess gyógyszerész féle

használatban a leghatásosabb. — Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenképp legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyúrómódszerre (massage). Kitűnő sikerrel használják *köszvény, csúsz, meghúlések ellen, béműdsok, ficamoknál, gyulladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomor-göres, rosszullet, fejfájás stb. ellen.* Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen. **Valódi** csak a mellékelt **védjeggyel**. — Egy üveg 30 fillér. 1 és 2 korona. Kapható: *gyógyszertárakban, drogueriákban, fűszerkereskedésekben.* — Nyitrán: **Csernyák Rezső és Einczinger J. és társa** uraknál, Galgócon: **Rosary J. és Wertheimer Ign.** uraknál, Nagy-Surányban: **Fogy. Szövetkezetnél**, általában ott hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértess L. Sas-gyógyszertárban, Lugoson.

Párisi világkiállítás 1900. „Grand Prix“

Popoff K. és C.

testvérek
— csász. kir. udvari szállítók —
Moszkvában
világhírű orosz karaván theája.
Legfinomabb minőség.
Iroda Bécs VII 2 Breitengasse 9
Kisebb mennyiségben is kapható minden jobb theakereskedésben eredeti csomagokban.

Védjegy törvényesen védve.
1—10

Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy a közelgő karácsonyi ünnepekre nagyobb szabású bevásárlásokat tettem, melyek folytán a 39 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő üzletemben a legutolsó divatú és a legfinomabb kivitelű

arany- és ezüst-ékszerek és órákból

— valamint a legjobb minőségű —

China-ezüst tárgyakból

egy nagyszabású és dús választékú

39-ik kiállítást

rendeztem,

melynek megtekintésére ezennel tisztelettel meghívni bátorkodom.

A lehető legszebbet a legjutányosabb áron felajánlva, kérem, méltóztassék karácsonyi bevásárlásai alkalmával kiállításomat ez idén is nagybecsű látogatásával és megrendeléseivel megtisztelni. Főtörekvésem oda irányul, hogy a belém helyezett bizalmat kiérdemeljem és nagyérdemű vevőimet pontosan és lelkiismeretesen kiszolgáljam.

Továbbá van szerencsém még megjegyezni, hogy műhelyemben órák, arany-, ezüst- és drágakő-ékszerek javítását, átalakítását, aranyozását, ezüstözését, valamint vésést és új tárgyak készítését a legjutányosabb árak mellett a legrövidebb idő alatt eszközölöm és így a legmesszebb menő igényeknek meg tudok felelni.

Nagyrabecsült pártfogását kérve, maradok

Nyitrán, 1902. év december havában

mély tisztelettel

Sürgöny-ozim: Felsenburg Nyitra.

FELSENBURG FÜLÖP,

órák és ékszerész.

Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközölteknek.

Kívánatra választék-küldeménynyel is szolgálok.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy a **hirneves és gyógyhatású**
valódi francia „Louis de Salignac és Társa“ COGNAC
 egyedüli lerakatát Nyitra és Nyitra megye területére
AITNER FERENC ur fűszer és csemege kereskedésének adtam át,
 a hol az a legelőnyösebb árban szerezhető be.
Viszontelárusítóknak kedvezmény adatik.
 Kiváló tisztelettel
Louis de Salignac és Társa, Cognac.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima veszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.
 Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényfajta. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kuleszal zárhatók. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.** Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely minden az a haz vagy család, a hol annak tartalmát hasznosra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócssemeték. Kötéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.
 Cím: **Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep**
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 7-20.

Értesítés!

Van szerencsém Nyitra város és vidéke t. közönségének becses tudására hozni, hogy **Nyitrán, Városház-tér 5. szám** alatt levő **Zinz J.-féle**

„EXCELSIOR“ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM

vezetését a mai napon átvettem és azt oly színvonalra emeltem, hogy az a legkényesebb igényeknek is megfelel.

Budapest, valamint a külföld nagyobb műtermekben szerzett tapasztalataim alapján remélem, hogy a n. é. közönség bizalmát minél előbb megnyerem.

Ugy **egyes, csoport, valamint platin** (mat) képeket minden nagyságban, továbbá **kis kép utáni nagytításokat** a legizlésebb kivitelben, nagyon jutányos árak mellett készítek.

Arcképek kívánatra 48 óra alatt készíttetnek.

A műterem állandóan fűtve van. A n. érdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradok

Kiváló tisztelettel
H. Jankovits Miklós,
 4-6. fényképész.

Vértess-féle sósorszesz
 minden házban szükséges.

Hímző-munkákra
 kiválóan alkalmas
PFÄFF-varrógépeit
 ajánlja
Szlávik Konstantin Nyitra,
 Plébánia-utca 4.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól, **acél alkatrészekből** állanak az utolsó csavarig.
 Erős anyagok feldolgozására, mint ipari gépek első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló jótállást biztosítok. Javításokat elfogadok Árjegyzék ingyen.
 Kiváló tisztelettel
Szlávik Konstantin,
 6-10. mechanikus, optikus.

Gyermekjáték kiállítás!!

Együttal felhívjuk a mélyen tisztelt vevőközönség szíves figyelmét üzletünkben kiállított

női kézimunka és téli divat-czikkre

melyekkel — a legjutányosabb áron — a legnagyobb igényeket is kitudjuk elégiteni.

Tisztelettel

Szabó Imre és Belák Károly.

Jó és olcsó órák
 3 évi írásban kiállított jótállással küld magánok részére
Konrad János
 óra, arany és ezüst áruk kivitelű háza
Brüx 221. sz. (Csehország)
 Jó nickel-remontoir-óra 3 frt 75 kr
 Valódi ezüst-rem-óra 5 frt 25 kr
 Valódi ezüst lánc 1 frt 20 kr
 Nickel ébresztő óra 1 frt 75 kr
 Cégem a császári és kir. sassal van kitüntetve, több kiállításon arany és ezüst érmekkel lón kitüntetve és ezrekre menő elismerő levelekkel rendelkezik. (34-53)
 Képes árjegyzéket bérmentve küldök ingyen.

Allein echter Balsam
 von der Schutzengel-Apothek
 A. Thierry in Pregradá
 bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Magyarország minden 4-60 K. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés előfizetés v. előleg beküldése mellett.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész **BALZSAMA.**

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva. — Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelmé alatt áll. — E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez 1. Utolérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a valadékok, véget vett a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legregibb bajokat. 2. Kitiűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor s a bélbetegségeket és szaggatást a testben. 5. Széliden mozdítja elő a székletet s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypocondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröthadaskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbőgést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbánc, kiütés, varrak, megfagyott s megégetett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fűlfájalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem, gyáramból rendelnek eredeti szab. cartonokban. Ausztria s postaalomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K. Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés előfizetés v. előleg beküldése mellett.

Miért szenved ön?

Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Czentifolia-kenőcs

használatánál rendkívül jó hatású a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhetlen. A valódi czentifolium kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mell keményedése, a tej elapadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontpedéseknel, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle daganat, kinövés, képződmény, ráknál, vegre pokolvar, körömféreg, a lábna körömgülys, járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés karbunkulus és okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torotdaganat, meggyült vér, fülzúgás stb. stb. esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Kéi tégely csomagolással, postaszállítási díjjal együtt 3 K 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezőkre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vévésétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe be van-e az apáca védjegyet és cégem: **Thierry (Adolf) Limited győgytára az „Órangyalhoz“ Pregradában, égetve.**

Ezen gyógyhatásukban felülmúlhatlan két szer nemesak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hatásosabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredménynyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonlő feldicsért érték és hatáskülső ügynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és címezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Órangyal-gyógyszertár“ Pregradá

(Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)
 Közp. raktár Budapesten TÖRÖK J. — Zágrábban MITTELBACH S. — Bécsben BRADY L. győgytárakban.
 (36-52)

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.